

Uitspraak Landelijke Commissie van Vertrouwenslieden

Uitspraaknr. : 17-004

Datum : 24 augustus 2017

Partijen : Stichting <naam zorgaanbieder>, verder ook te noemen verzoeker of de zorgaanbieder, te dezen vertegenwoordigd door de voorzitter Raad van Bestuur en de sectormanager Wonen met Zorg

en

de Cliëntenraad <naam locatie>, verder ook te noemen verweerder of de cliëntenraad, te dezen vertegenwoordigd door de voorzitter en een cliëntenraadslid.

Het geschil

Bij schriftelijk besluit heeft verzoeker op 6 december 2016 de cliëntenraad <naam locatie> laten weten deze raad met onmiddellijke ingang van zijn taak te ontheffen en in samenspraak met de bewoners van <naam locatie> een (nieuwe) bewonerscommissie in te gaan stellen. De cliëntenraad kan zich hiermee niet verenigen. Partijen vragen de Landelijke Commissie van Vertrouwenslieden (verder: de LCvV) een uitspraak te doen over het besluit van 6 december 2016.

Verloop van de procedure

Het verzoekschrift met bijlagen van de zorgaanbieder is gedateerd 11 april 2017 en door de LCvV ontvangen op 12 april 2017. Op 18 april 2017 is het verzoek ontvankelijk verklaard. Op 13 juni 2017 heeft de cliëntenraad een verweerschrift met bijlagen ingediend. Op 5 juli 2017 heeft een hoorzitting plaatsgevonden.

1. Standpunten van de zorgaanbieder, zakelijk en verkort weergegeven.

Verzoeker stelt zich op het standpunt dat een constructieve samenwerking met verweerder niet meer mogelijk is. De Cliëntenraad <naam locatie> behartigt volgens de zorgaanbieder het belang van de bewoners van <naam locatie> niet meer effectief. Dit blijkt onder meer uit het feit dat verweerder herhaaldelijke verzoeken van de sectormanager Wonen met Zorg om betrokken te worden bij het aannemen van nieuwe leden voor de cliëntenraad heeft genegeerd en zonder enige communicatie een nieuw lid heeft benoemd. Ook heeft verweerder zich jegens de bewoners van de locatie negatief uitgelaten over het management en weigert verweerder samen te werken met de cliëntenraad <naam zorgaanbieder>. Verzoeker heeft er geen vertrouwen meer in dat er nog een goede samenwerking mogelijk is tussen partijen.

Voorts stelt verzoeker dat de oprichting van een nieuwe Cliëntenraad voor geheel <naam zorgaanbieder> per 1 juli 2015 strikt formeel al tot gevolg had dat alle toenmalige raden, waaronder de cliëntenraad <naam locatie> ophielden te bestaan. Lokale cliëntenraden, dus ook verweerder, kregen in de nieuwe structuur de rol van bewonerscommissie.

Behalve verweerder functioneerden in 2015 de overige cliëntenraden niet of nauwelijks meer. In de huidige cliëntenraad van <naam zorgaanbieder> is geen sprake meer van getrapte vertegenwoordiging of afvaardiging vanuit bewonerscommissies. De leden van de huidige cliëntenraad zijn extern geworven en betreft mensen met veel kennis van - en ervaring in de zorg. Zij laten zich wel informeren door de bewonerscommissies.

Er heeft informatieverstrekking en overleg plaatsgevonden met degenen die het betrof over het voornemen tot herinrichting van de cliëntmedezeggenschap in 2015. Er was in die tijd ook al een Centrale Cliëntenraad maar die raad bestond uitsluitend nog uit de voorzitter van de cliëntenraad <naam locatie>. Belangrijke reden voor herinrichting van de medezeggenschap was ook dat de organisatiestructuur (en zeggenschapsstructuur) ingrijpend gewijzigd was en de medezeggenschapsstructuur daar op aangepast diende te worden. Behalve verweerder heeft iedereen zich nadien aan de nieuwe medezeggenschapsstructuur, inrichting en werkwijze geconformeerd.

De Cliëntenraad <naam locatie> kan zich volgens de zorgaanbieder formeel niet tegen het besluit tot opheffing verzetten, aangezien er voor deze cliëntenraad geen geldend artikel 2 Wmcz Reglement is. De overeenkomst tussen partijen uit 2008 beschouwt de zorgaanbieder als achterhaald.

2. Standpunten van de cliëntenraad, zakelijk en verkort weergegeven

Het besluit om de cliëntenraad <naam locatie> op te heffen is een eenzijdig besluit van de zorgaanbieder waar verweerder niet mee in kan stemmen. In september 2015 heeft verweerder al bij de zorgaanbieder aangegeven van mening te zijn dat één cliëntenraad voor de hele organisatie met daarnaast enkele bewonersraden zonder Wmcz bevoegdheden, om diverse redenen niet kan volstaan.

Verweerder stelt dat iedere zorglocatie een raad met Wmcz bevoegdheden behoort te hebben. In de nieuwe opzet sinds 2015 hebben de leden van de cliëntenraad weinig tot geen contact en/of binding met de bewoners van de locaties. Zij worden extern geworven. Bovendien wonen managers en vertrouwenspersonen de bijeenkomsten van de cliëntenraad en bewonerscommissies bij of maken daar zelf deel van uit. Bewoners voelen zich op deze wijze niet vertegenwoordigd

en voelen zich ook niet vrij om zich uit te spreken, hebben zij aan verweerder laten weten. Verweerder hecht er veel waarde aan dat lokale raden bestaan uit zo direct mogelijke vertegenwoordiging vanuit de bewoners/cliënten.

Sinds de nieuwe inrichting, waar verweerder dus nooit formeel over heeft geadviseerd, is het contact tussen de zorgaanbieder en verweerder verwaterd. Voordien kwamen er wel regelmatig adviesaanvragen maar dat is gestopt. Verweerder werd nergens meer bij betrokken en voelde zich steeds meer genegeerd. De brief van 16 maart 2015 die de zorgaanbieder als bijlage bij het verzoek heeft overgelegd kan verweerder zich niet herinneren te hebben ontvangen.

Verweerder heeft steeds pogingen gedaan om de cliëntenraad voor locatie <naam locatie> actief in stand te houden onder meer door nieuwe leden onder naastbetrokkenen te gaan werven. De cliëntenraad <naam locatie> kent een lange geschiedenis, die verder teruggaat dan de in 2007 uit fusie ontstane organisatie <naam zorgaanbieder>. Het werven van leden is iets wat deze raad altijd zelf ter hand heeft genomen. Verweerder ontkent dat de brief van 8 juli 2016 die zij aan de bewoners wilde sturen en die de zorgaanbieder weer uit postvakjes is gaan halen en verdere verspreiding heeft belemmerd, negatief was. Het was een informatieve brief waarin ook mensen werden gevraagd zich aan te melden voor de cliëntenraad <naam locatie>. De huidige twee nog actieve leden van deze raad gaat het in deze uitdrukkelijk niet om behoud van hun eigen functie; zij zijn juist steeds actief bezig om nieuwe aanwas voor de raad te vinden zodat zij taken kunnen verdelen en overdragen.

Overwegingen en conclusies van de LCvV

De LCvV, verder ook te noemen de commissie, acht zich bevoegd om kennis te nemen van het verzoek en heeft de zaak ontvankelijk verklaard op grond van art. 10 lid 1 sub b Wmcz en art.13 en 14 van het LCvV reglement.

De commissie concludeert op grond van hetgeen partijen naar voren hebben gebracht dat voorafgaand aan het voornemen van de zorgaanbieder tot herinrichting van de

cliëntmedezeggenschap (in 2015), de cliëntenraad voor locatie <naam locatie> naar behoren functioneerde terwijl daarvan bij de overige cliëntenraden van de zorgaanbieder geen sprake was.

De LCvV overweegt dat vanwege art. 2 lid 6 Wmcz de zorgaanbieder de verplichting heeft om de maatregelen te treffen die nodig zijn wanneer een cliëntenraad (of cliëntenraden) gedurende twee jaren niet functioneert. Deze maatregelen kunnen er uit bestaan actief nieuwe leden te gaan werven maar ook aanpassing van de art. 2 Wmcz regeling ter zake van de inrichting/organisatie van de cliëntmedezeggenschap kan in dat verband worden aangewend wanneer men veronderstelt dat dit het functioneren van de cliëntmedezeggenschap zal bevorderen. Alsdan dient de zorgaanbieder op grond van art. 3 lid 1 sub 1 jo. art. 4 lid 2 Wmcz aan bestaande, functionerende raden echter wel *verzwaard advies* te vragen over dat voornemen.

De LCvV concludeert dat de zorgaanbieder in 2015 de procedure van verzwaard advies rond de voorgenomen nieuwe inrichting niet conform de Wmcz heeft doorlopen. Er is weliswaar een brief van 16 maart 2015 aan verweerder met als onderwerp ‘verzoek zienswijze’ maar het is de LCvV niet gebleken dat die brief door verweerder is ontvangen noch dat verzoeker nadien, bij het uitblijven van een enige reactie, pogingen heeft ondernomen om alsnog de gevraagde zienswijze laat staan een verzwaard advies zoals wettelijk voorgeschreven is, te verkrijgen.

Ter zake van het vaststellen van de actuele formele positie van de cliëntenraad <naam locatie>, gaat de LCvV uit van hetgeen tijdens de voorlichting die de zorgaanbieder in april 2015 heeft verstrekt (presentatie ‘Contouren van medezeggenschap’) en in het openbare jaarverslag over 2015 van <naam zorgaanbieder> vermeld staat, te weten dat in de nieuwe structuur deze cliëntenraad gecontinueerd zou worden. Uit onder meer de brief van 31 maart 2016 (bijlage 4 bij het verzoekschrift) leidt de commissie vervolgens af dat verweerder zich nadien is blijven inspannen om zich ongewijzigd van haar taken te kwijten, onder meer door (ongevraagd) te adviseren, door actief informatie te vragen en door te problematiseren dat zij zich niet serieus genomen voelt.

Naar het oordeel van de commissie heeft de brief van de cliëntenraad met betrekking tot de verhuizing en nieuwe leden van 8 juli 2016 niet die als negatief te beoordelen strekking die de

zorgaanbieder daaraan heeft toegekend. Voorts is het naar het oordeel van de commissie niet aan de zorgaanbieder zich te mengen in (de wijze waarop) de cliëntenraad zich tot cliënten en familieleden wenst te richten. Integendeel, het ligt op de weg van de zorgaanbieder een cliëntenraad zoveel mogelijk te ondersteunen bij het leggen van contacten met de achterban.

Ook lag het naar oordeel van de LCvV niet op de weg van de zorgaanbieder bemoeienis te verlangen bij het werven van nieuwe leden voor de raad, nu dit van oudsher bij wege van coöptatie werd gedaan en de – op zichzelf begrijpelijke- wens van de zorgaanbieder daarbij betrokken te worden minstens voorafgaand overleg met de cliëntenraad vergde, wat niet heeft plaatsgevonden.

De redenen die de zorgaanbieder heeft aangevoerd in de brieven van 8 juli 2016 en 6 december 2016 om de cliëntenraad <naam locatie> (alsnog) te willen opheffen, vindt de LCvV alles in onderlinge samenhang bezien onvoldoende redengevend, niet overtuigend en disproportioneel. Ook ter zitting zijn door de zorgaanbieder geen argumenten aangedragen die naar oordeel van de commissie een dergelijk ingrijpend besluit kunnen dragen. De LCvV weegt hierbij mee dat de zorgaanbieder inhoudelijk geen weerwoord heeft gegeven op de argumenten van verweerder ter zake van de huidige onmogelijkheid voor bewoners en/of hun familieleden om met een beroep op de Wmcz directe invloed op het beleid en met name beslissingen die de dagelijkse leefomgeving in intramurale setting raken uit te kunnen oefenen. Dit in tegenstelling tot de vroegere inrichting van de cliëntmedezeggenschap en de eerdere beslissing van de zorgaanbieder om ook in de nieuwe structuur de cliëntenraad <naam locatie> wel te handhaven.

Dat de samenwerkingsovereenkomst uit 2008 achterhaald zou zijn danwel niet meer zou aansluiten op de huidige situatie, en dat de cliëntenraad <naam locatie> geen eigen art. 2 Wmcz regeling zou hebben, kan gezien al het vorenstaande naar oordeel van de LCvV niet aan verweerder worden tegengeworpen of dienen als argument voor het opheffen van deze raad. Met deze beslissing de cliëntenraad <naam locatie> te handhaven zijn ook de daaraan ten grondslag liggende afspraken tussen de zorgaanbieder en de cliëntenraad in stand gebleven.

Oordeel

De Landelijke Commissie van Vertrouwenslieden is van oordeel dat de zorgaanbieder niet in redelijkheid heeft kunnen besluiten tot het opheffen van de cliëntenraad <naam locatie>.

Deze uitspraak is vastgesteld door de waarnemend voorzitter van de Landelijke Commissie van Vertrouwenslieden, de heer mr. D.J. Buijs, en de leden mevrouw A.C. Huisman-Mak en de heer drs. R. Kuhn.

Vastgesteld en ondertekend d.d. 24 augustus 2017

mr. D.J. Buijs
voorzitter

mr. L. Bos
secretaris